

Bvo-grasteam ADO Den Haag/Sparta: ‘Fingerspitzengefühl op je klompen’

Technologie helpt, maar vakmanschap blijft doorslaggevend. Met big data kun je plannen, niet beslissen

‘Je kunt het bijna vergelijken met pannenkoeken bakken. De eerste keer blijft lastig.’ Henk Slootweg zegt het met een knipoog, maar meent elk woord. ‘Het duurt één tot twee jaar voordat je een veld – en dat geldt extra voor een bvo-hoofdveld – echt in de vingers hebt. Je moet aanvoelen wat dat veld nodig heeft. Dat leer je niet uit een boekje en ook niet uit een dashboard.’

Auteur: Hein van Iersel

Slootweg is projectleider bij AH Vrij en in die rol eindverantwoordelijk voor de stadionvelden van ADO Den Haag en Sparta Rotterdam – bij ADO sinds 2020, bij Sparta sinds 2022. Hij vat compact samen hoe hij en zijn tweede man, head groundsman Bo Videler, naar hun vak kijken: ‘Technologie helpt, maar vakmanschap blijft doorslaggevend. Big data helpt je plannen, maar niet beslissen. Als je een machine moet afstellen of het juiste moment moet kiezen voor een renovatie, moet je op je gevoel afgaan.’ ‘Fingerspitzengefühl op je klompen’, noemt Slootweg dat.

AH Vrij, het bedrijf waarbij het grasteam van ADO Den Haag en Sparta werkzaam is, is sinds jaren verantwoordelijk voor beide velden, en bij ADO daarnaast ook voor de trainingsvelden. Dat is een uitdaging, vooral omdat beide hoofdvelden eigenlijk op alle fronten anders zijn aangelegd. Bij ADO ligt een ingezaaid veld, bij Sparta een zode. Wel zijn beide velden uitgevoerd als Tarkett Grassmaster-veld. De keuze voor inzaaien werd bij ADO gemaakt in 2020, in

coronatijd. Bij Sparta moest in 2022 een zode worden gelegd vanwege de beperkte tijd tussen competities.

Slootweg en Videler hebben een duidelijke voorkeur: ‘Als je voldoende tijd hebt, is zaaien altijd de mooiste optie’, zegt Slootweg. ‘Je weet precies wat je erin stopt en hoe het veld reageert. Bij een zode komt er een stukje van andermans bodem mee. Dat maakt het lastiger.’ Videler vult aan: ‘ADO ligt op zand. Dat blijft onder alle omstandigheden luchtig en stuurbaar. Sparta heeft een zode met een iets hoger leem-lutumgehalte. Dit wordt in de zomer na het afscheren droog en hard en in het najaar houdt het iets langer vocht vast als er weer gras op staat.’ Slootweg durft het zelfs te vergelijken met Fimo-klei: ‘Dat keiharde spul waar kleuters mee spelen.’

Gras

Bij de keuze voor het gras op het veld in het ADO-stadion kwam het grasteam uit bij Fourturf van DLF, een mix van tetra- en diploïde grassoorten. Slootweg en Videler zijn hier erg

enthousiast over, vooral omdat deze soort ook onder minder ideale omstandigheden goed blijft presteren. En dat is nodig, benadrukken ze. Beide velden hebben te maken met een beperkte lichtinval en bij ADO ook nog met beregeningswater van een matige kwaliteit. Slootweg: 'Met het gras dat wij eerder gebruikten, kregen we de mat niet groen. We hadden veel problemen met bladvlekkenziekten, *brown patch* en *fusarium*.'

Drainage en beregening

Geluk heeft het veld van Sparta ook zijn sterke kanten. Het is uitgerust met DrainTalent, een slim en actief drain- en irrigatiesysteem, waarover Videler en Slootweg enthousiast zijn. 'Als er nu 30 millimeter regen valt, kun je twee uur later met droge sokken het veld over', zegt Slootweg.

'Bij het beregenen moet je wel slim inspelen op de protocollen van de Eredivisie-clubs en KNVB om een eerlijk speelveld te creëren. In het verleden moesten we volgens die protocollen voor elke wedstrijd sproeien, ook als het net geregend had. Dan zetten we nét voor het moment dat de spelers het veld op liepen de sproeiers aan. Zo voelde het veld beregend aan en voldeden we aan de regels, zonder het veld te verzuipten.' De regels zijn in de afgelopen periode in overleg met de clubs en de KNVB aangepast. Nu overleggen de aanwezige groundsman vóór de warming-up altijd even met de teammanagers van beide clubs om te kijken wat het beste is voor het veld qua beregening.

Slootweg erkent dat het hier ook om een stukje psychologie gaat: 'Als de spelers uit de tunnel het veld op komen wandelen, moeten ze de laatste druppel water nog net zien vallen.'

Monitoren, meten en scheren

De velden van ADO Den Haag en Sparta zijn hybride en bevatten nauwelijks bodemleven. Dat vraagt strak onderhoud. 'Elke maand doen we diverse metingen: performance, torsie, hardheid, balrol en balstuit. Bij Sparta doen we dat met de HipSter van de ECV / HI / KNVB', zegt Slootweg. 'Zo weten we hoe hard of zacht de mat is. Op basis daarvan passen we ons onderhoud aan.'

Een vast onderdeel is het jaarlijks 'afscheren' van de toplaag met de Combinator van GKB. 'Als je dat niet doet, begraaft je de vezels onder het zand', zegt Videler. 'We doen dat met precisie. Wij bepalen wat we willen, de machinist stelt af. Het is echt teamwerk, waar ook de machinisten

van AH Vrij zich betrokken bij voelen. Die bellen ons op en melden: Morgen gaat het regenen; dan is het verstandig als we vandaag nog even het veld scheren. Dat werkt fantastisch.'

Slootweg vult aan: 'Het is als een orkest. Wij zijn de dirigent, de machinisten spelen het instrument. Timing bepaalt of je een veld onder controle krijgt. Als de buienradar regen voorspelt, slapen we niet. Dan schuiven we de hele planning op als het moet.'

Twee stadions, twee werelden

De verschillen tussen beide stadions zijn ook op andere fronten groot. ADO heeft de beschikking over vijf SGL-units met een totaal oppervlak van 480 m². Sparta heeft er beduidend minder: slechts drie kleine units, goed voor 80 m², die vooral in de doelgebieden worden ingezet. Het verschil zit hem in de bouw van het stadion: het Sparta-kasteel ligt veel meer open en krijgt veel zon.

Het veld bij ADO is ingezaaid met een 4-4-2-mengsel, een Fourturf-type van DLF. Volgens Slootweg presteert dit goed bij intensief gebruik en herstelt het snel gedurende het seizoen

Henk Slootweg met de speciaal voor AH Vrij ontwikkelde sensor van Connect IoT

Head groundsman Bo Videler

Videler: 'De belasting is bij ADO veel intensiever. Met mannen-, vrouwen- en play-offwedstrijden hebben we gemiddeld tussen de 40 en 45 wedstrijden per seizoen. Sparta zit daar ver onder. Dat merk je meteen in de onderhouds-cyclus.'

Team achter het veld

Het dagelijks onderhoud doen Slootweg en Videler met een klein vast team. Slootweg: 'Ik ben projectleider, Bo is head groundsman. Bo heeft twee fulltime groundsmen tot zijn beschikking: Maurice de Jager en Danny Nieuwenburg. Bij drukte en voor speciaal werk, zoals het affrezen van de mat, zetten we extra mensen van AH Vrij in.'

Videler: 'Buitenstaanders vergissen zich wel eens in wat wij doen. Op wedstrijddagen ben je makkelijk tien tot twaalf uur bezig: maaien, lijnen, doelen erin en eruit, herstel. Na elke wedstrijd stofzuigen we het veld met de Allett-maaiers die zijn geleverd door Milati. Omdat de hybride matten nauwelijks bodemleven bevatten, moet je alles schoonhouden om schimmeluitbraken voor te blijven. Op zulke momenten is het natuurlijk handig dat je een bedrijf van 100 mensen achter je hebt staan. Veel van onze AH Vrij-collega's zijn ook gek op voetbal en dan is het geen straf om in het weekend bij te springen, ook al moet je keihard werken. Er is veel flexibiliteit. We hebben jongens die doordeeweeks op andere projecten werken, maar in het weekend vrijwillig mee willen draaien. Sommigen doen het bijna voor hun plezier.'

Techniek is geen tovermiddel

Beide clubs werken met moderne apparatuur en systemen. Maar, zegt Slootweg, techniek vervangt vakmanschap niet. 'Big data helpt bij de voorbereiding. Maar het moment van handelen, dat is een stukje boerenslimheid, dat zit in je vingers en in je klompen. Die ervaring bouw je niet in een paar weken op. De eerste keer is altijd lastig', zegt hij. 'Pas na een jaar of twee ken je het veld echt.'

Verlichting en duurzaamheid

Bij ADO wordt volledig elektrisch gemaaid, zoals geëist in de aanbesteding. 'Het werkt veel prettiger. Geen uitlaatgassen, weinig geluid. Alleen is sleutelen aan elektrische machines wel specialistisch werk', zegt Videler. Daarnaast worden er uv C-ledsystemen van Agro-LED ingezet als ondersteuning tegen schimmelvorming. Dit systeem heeft AH Vrij samen met ADO ontwikkeld. Slootweg: 'Wij zijn ondertussen overtuigd van de werking. Een aantal andere stadions werken nu ook met de uv-C-ledbars.'

Bemesting en plantgezondheid

Ook bij de bemesting kiezen Slootweg en Videler voor precisie. 'We zitten aan de onderkant van de stikstofhoeveelheid in Nederland, rond de 400 kg per jaar', zegt Slootweg. De bemesting wordt geleverd door Vos Capelle en ICL. 'We *spoon-feeden*; elke twee weken strooien we kleine beetjes. Zo houden we de plant vitaal. Tien jaar geleden spoot iedereen ijzer. Wij gebruiken nu calcium-magnesium

Team ADO Den Haag/ Sparta

als alternatief. Dat vraagt minder vocht van de grasplant en geeft een beter resultaat. En we voegen sporenelementen toe om de plant sterk te houden. Een sterke plant heeft minder stress en dus minder last van schimmels.'

Samenwerking en structuur

Bij beide clubs is er structureel overleg. 'Bij ADO zitten we met vier man in het grasteam', zegt Slootweg. 'Twee van de club en wij twee. Bij Sparta werken we samen met een adviseur van GrasMeesters en de teammanager of technisch directeur. Deze samenwerking verloopt goed.'

Conclusie

Slootweg en Videler combineren in hun aanpak techniek en gevoel. 'Je moet weten wanneer je iets moet doen en vooral: wanneer niet. Dat is wat wij bedoelen met *fingerspitzengefühl* op je klompen. Een veld vertelt je dingen, maar je moet wel leren om daarnaar te luisteren.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!